

Genoeg over schaarste

Preek over Neh 9:15-17,20 en Mat 14:13-21

Paaskerk Baarn, 5 augustus zevende zondag van de zomer

Ds. M.M. Kool - Mout

Genoeg over schaarste. Vaak begint het 's morgens al: Heb je lekker geslapen vragen we elkaar. Ja wel, maar het was veel te kort. Om dichtbij huis te blijven; 'te weinig uren aaneengesloten'. En hiermee zetten we onbewust al een bepaalde toon. Het is niet gauw genoeg. Schaarste beheerst ons leven. Na het slaaptekort begint voor velen al snel de 'worsteling' met de beschikbare tijd. Voor de een heeft een dag altijd te weinig uren om alle doelen die je jezelf stelt te behalen. Je wilt je werk goed doen, je wilt er voor je kinderen zijn, tijd hebben voor vrienden, familie, vrije tijd. Voor een ander biedt een dag een zee van tijd, maar te weinig mogelijkheden. Je hebt geen werk meer. Of je kunt niet meer uit de voeten, je mist je maatje met wie je altijd de tijd doorbracht. Er zijn zoveel redenen die kunnen maken dat je opziet tegen het langzaam verstrijken van al die uren die een lange dag telt. Een derde beweegt zich wat tussen deze twee uitersten. Dan is er een periode waarin je het gevoel hebt dat tijd je door de vingers glipt. Dan een periode waarin je wat onbestendig ronddobbert, en een gevoel van leegte van gebrek aan zin, je begint te bekruipen. Hoe overvloedig de wereld waarin wij leven ook is, het gaat toch vaak over tekorten. In onderlinge gesprekken, in wat er op ons af komt aan nieuws, in de media, in wat we lezen we kunnen ons er niet aan onttrekken: Er is tekort aan tijd. Er is een tekort aan banen. Er is een tekort aan sociale vaardigheden en goede manieren. Er zijn te weinig mensen in de zorg, het ontbreekt veel mensen aan zinvolle dagbesteding. We missen creativiteit, betrokkenheid en vriendelijkheid tussen mensen. Wat doet het met ons als we zo gericht worden op schaarste? Waar brengt het ons als we zo gericht zijn op het aanvullen en oplossen van tekorten? Wie bang is tekort te komen, gaat hamsteren. Verzamelen, voorraden aanleggen, grenzen stellen. Er is niet genoeg eten, voor iedereen dus ik moet genoeg voor mezelf bewaren en opzij leggen. Of wat we wel zien in de wetenschap: kennis is duur en schaars. Wat je ontdekt hebt houd je zolang mogelijk voor jezelf anders gaat een ander er mee aan de haal. Of: er is nooit genoeg liefde voor iedereen, ik kan mijn vrienden beter uit elkaar en voor mij zelf houden. Die houding leidt tot hamsteren, omdat we bang zijn zelf tekort te komen en het niet zullen redden. Leven vanuit schaarste, uit tekort, het kan maken dat we ons opgejaagd gaan voelen. Uitgeput, overvraagd en ontoereikend. Wie dat herkent, mag vanmorgen aanschuiven in die kring van die vijfduizend daar in de woestijn om Jezus en zijn vrienden heen. Brood van leven wordt Jezus genoemd. En waar hij is...is voor iedereen genoeg. Meer dan genoeg. Overvloed. Dat horen we in de beide Schriftlezingen van vanmorgen. Met vallen en opstaan leren de mensen in de woestijn daar op te vertrouwen, dat de God van Mozes een God is van overvloed, en niet Een van tekort. Ik zal er zijn, is gul. Een gevende God: Brood uit de hemel, water uit de rots, vergeving, troost, liefde, trouw, genade. Zo geeft de Eeuwige zich aan mensen. We lezen het in boeken van Mozes, in de profeten. Als Adem, Goede geest, als brood van leven begeeft God zich in en onder mensen. We zouden er genoeg aan moeten hebben als het aan God gelegen was, .brood en liefde genoeg voor allen op aarde. Maar wie houdt zijn handen open voor het brood uit de hemel? Hoe blijven we gevoed met dat wat ons meer mens en onze wereld een thuis voor allen maakt?

Brood van leven zo zien de mensen Jezus. Hij is het ook en leert het aan zijn vrienden jullie kunnen als brood zijn voor elkaar. Je hebt het in je, je kunt het worden: brood van leven. Op weg naar een plek in de woestijn zijn ze Jezus en zijn vrienden. Hij heeft net het bericht gekregen van de wrede dood van Johannes de Doper. Zijn neef, die hij zeer hoog had, z'n soulmate, was onthoofd. Zoveel wreedheid verdraag je niet, niemand. Daarom zoekt Jezus de eenzaamheid op, vertelt Mattheus. Ver weg van de mensen wil hij zijn. Ver weg van de

weerstand en het verzet van de wereld tegen goed en rechtvaardig leven, weg van het geweld. Afzonderen om bij te komen en na te denken. Zelf gevoed te worden. Maar het loopt anders. De mensen volgen hem, ze laten hem niet los, willen weten wie hij is en wat hem beweegt, ze verwachten iets van hem, nemen zelfs hun zieken mee. Als hij hen ziet, al die mensen die daar voor hem staan en op hem wachten daar op die afgelegen plaats, in de woestijn is hij om hen bewogen.

Een ontroerend beeld vind ik dat. Jezus omringt door een enorme massa, mannen, vrouwen en kinderen, mensen groten en kleinen, met hun tekorten en hun mogelijkheden, hun zorgen en noden. met hun verlangens en hun eigen armoede. En hij raakt met ontferming bewogen. Tot in z'n binnenste geraakt, betekent dat. Het maakt dat hij zich niet afwendt maar in hun midden gaat staan. Jezus geeft zich zelf. Gul, zonder voorwaarden, geeft hij zich over aan de noden van de mensen. Met een tedere aanraking, een goed woord, een zachte handoplegging deelt hij liefde en je kunt je er iets bij voorstellen: dat het helend is als je ontdekt dat er iemand is die om je geeft. Die tijd, die zichzelf voor jou vrij maakt. Maar de tijd verstrijkt, het wordt laat. De leerlingen beginnen zich zorgen te maken om het brood voor de maag. En dan volgt het wonderlijke verhaal over de vijf broden en twee vissen. Maak u dan los van de mensen, zeggen ze, dan kunnen ze voor zichzelf zorgen. Het is een normale verstandige wijze van redeneren van die jongens. En je ziet ze staan. Een excuserende blik in hun ogen, hangende schouders en lege handen.; wat moeten we beginnen hier in deze woestijn met al die mensen die bij u wat komen halen? Maar Jezus zegt: 'Geven jullie hen maar te eten' *Wees mijn lichaam* om het in avondsmaalstaal te zeggen. Wij? Ja jullie! We hebben niets., behalve vijf broden en twee vissen, zeggen de leerlingen. Dat is nooit genoeg. Er zal tekort zijn.

Jezus neemt het brood, zegenet het, breekt en deelt uit. Nemen, zegenen, breken en delen, dat is wat Jezus zijn leerlingen leert. Daar zit de uitweg van een leven gericht op schaarste naar leven vanuit vertrouwen dat er genoeg zal zijn. Een leven van nemen, zegenen, breken en delen. Zo te leven, laat Jezus zien, kom je dichtbij het geheim van God. Zo te leven, helpt om gevoed te blijven...mens te zijn zoals je bedoeld bent, met God's licht in je ogen.

Breken en delen omdat je betrokken bent met de ander die er een is zoals jij: beeldrager van *ik zal er zijn*, van De Gevende God. Ieder met zijn eigen ervaringen van gebroken zijn maar ook wetend van zegen. Ervaren dat je een geliefd mens van God bent. In het besef van je eigen en gedeelde gebroken en gezegend zijn kan je ruimte krijgen voor een andere kijk op dingen. Dat je gaat breken met de gedachte dat er een tekort is, uitgaan van het tegoed. Breken met de gedachte dat het al te laat is om nog iets voor elkaar te betekenen. Het lef hebben om te kiezen voor wat voor jou nu prioriteit heeft en ook eens uit handen durven te laten vallen wat je in gedachten had, als je hart je anders ingeeft.

Dat is wat Jezus doet en zijn leerlingen laat ontdekken. Jullie zijn er om te delen. Van jezelf te geven. Vanuit je eigen overvloed. Dat het ons mag inspireren, Het kan maken dat als we mensen tegen komen die te weinig weten om mee te komen in deze snelle tijd, dat we onze kennis gaan delen met hen. Het kan maken dat als we mensen zien lijden onder hun gebrek aan tijd, een halt toe roepen. Het kan maken dat als je merkt dat de lichtjes in iemand's ogen dof worden, iemand weinig zin beleeft, dat je dan iemand niet als een lastpost van je afschudt, of met lege handen wegstuurt maar dat we bij hen de wacht houden en in het samen optrekken beiden meer mens wordt. Want alles wat we weggeven vermenigvuldigt zich.

Wie zo leeft, zal het wonder dichtbij zien gebeuren: er moge genoeg brood en liefde zijn om te geven en te ontvangen, voor iedereen. Genoeg gaat boven schaarste. Er is genoeg, en belangrijker nog: jij, u bent genoeg, een kostbaar mens van waarde. Het is ons gegeven: tijd van leven, om met velen brood en ademtocht te delen. We gaan er van zingen. Daartoe worden wij gezegend.

Amen